

Mafsa ar pefufchijamun par postu	
Ar Pefufchijamun: par gadu	2 rbl. 35 lap.
Ar Pefufchijamun: par gadu	1 " 60 "
Ar Pefufchijamun: par 1/2 gadu	1 " 25 "
Ar Pefufchijamun: par 1/2 gadu	1 " 85 "
Mafsa bej pefufchijamun Riga:	
Ar Pefufchijamun: par gadu	1 rbl. 75 lap.
Ar Pefufchijamun: par gadu	1 " — "
Ar Pefufchijamun: par 1/2 gadu	1 " 90 "
Ar Pefufchijamun: par 1/2 gadu	1 " 55 "

Mahjas Weefis.

Mahjas Weefis teel isoot sefoewenahni no plst. 10 fahlot.

Mafsa par fufufchijamun:
par weenas fiejah fmalst raktu (Pefu)-
rindu, jeb to weetu, to lahda rindu reem,
mafsa 8 lap.

Mahjija un efpedhija Riga,
Ernst Platez bishu un grammatu-
trulatawa un buru-lecturee pee Petera
bafnijas.

31. gada gahjums. — Mahjas Weefis isnahk weenreis pa nedelu.

No 18.

Septdeen, 3. majā.

1886.

Mahjas Weefis ar Pefufchijamun war pafstet un fludinajamun nobot Riga, pee Petera bafnijas. Wej tam „Mahjas Weefis“ war wehl pafstet bej daufj peenemfchanas weetahm Peterburgas un Jelgawas Ar-Riga un Sarlandaugawa, wehl jitas pilfchitā, la: **Sehlo:** Grahnel un Peterfon l. bodē; **Walmeerā:** G. W. Trey l. bodē; **Walla:** M. Rudolf un Paulin l. bodē; **Ruizen:** J. Alfne l. gram.-bodē; **Limfahs:** D. Ulder l. bodē; **Jelgawa:** S. Alunan un Besthorn l. gram.-bodē; **Banfa:** J. Beckmann l. gram.-bodē; **Kaldiga:** Besthorn l. gram.-bodē; **Wentopili:** M. Ries l. gram.-bodē; **Keepaja:** Ustin l. gram.-bodē; **Tukuma:** Baumann l. gram.-bodē; **Talsas:** S. Low l. gram.-bodē un bibliotekā un Wolontfchewsk l. gramatu-bodē; **Randawa:** Jaegermann l. weefnija; **Sabile:** Ginter lga weefnija. Tad wehl „Mahjas Weefis“ war apstellet pee farweem zeen, draufjes mahjiteem, flotoliteem un pagasta fchirweem, furus mihti lufsu, tahdas apstelletchanas laipni peenem.

Politikas pabrflats.

No leelwalfstij pufes Greekfijai tifa pafstudinata tā fauzamā blolade (juhwas zetu aisseegums) un fchis pafstudinajums naw palizis bej felmes. Lihbi fchim bijufchais ministru preefchneeks Deljanis, nesphepams ilgati ftaigat pa fawas eefahltās politikas zelem, eefneefis fawu atluhgumos no amata. Greekfijas kehniensch, lai gan drufstu lawedamees, scho atluhgumos peenehmis un bijufcham eefschleetu ministrim Bapamichalopulum ufdewis fahfahdit jaunu ministeriju. Wispahri domā, la zaur mineto pahrgroffijumu ministerija drihsumā notifchot Greekfijas atbrunofchanahs, tas no leelwalfstij teel pagretra.

Kad nu peenemams, la Greekfija no kara fahfchanas atturefees, tad fchim brijfcham waram pafstaittees uf Greekfijas kara fpehlu, ar kuru wina wedroschinasufes neitai domat uf kara fahfchamun ar Turziju, kurai wehl deefgan fipris kara fpehls, bet ari prettees leelwalfstij padomam un prahtam. Greekfijas aktiwais kara fpehls fchim brijfcham pafstahw uf 27 lahjneetu un 9 gehgeru batatoneem, 3 jahneetu pulkeem un 16 leelgabalneetu baterijahm, kopā ar 96 leelgabalneekem. Pee fchi kara fpehla wehl pefstaitams 1 zeetofchmu leelgabalneetu batatons un 3 infcheneeru batatoni. Tad wehl nafh klahf referwas kara fpehls, jemesfargi un militifchi. Kad Greekfija wifus fawus kara fpehls fawem kopā, tad winas armijā buhs lihbi lahdeem 200,000 laweiwu, proti kad wifus (aktiwo kara fpehlu, referwi, militifchus u. t. pr.) fahfahita kopā, lai gan winas aktiwam kara fpehlam nebuhs daufs wairat par 30,000 laweiwu. Rā Greekfija eedomajufe ar tahdu maju kara fpehlu eefahlt karu ar Turziju un to pahrwaret, ir geuhti isprotams; warbuht wina ftepeni zerejufe uf paligu. Lai nu buhtu la buhdams, pehz jaunatahm awifchu fawahm israhbijahs, la Greekfija karu laitam nefahfchot un tamdeht fawus kara pulkus atbrunofchot.

Starp pahwestu un Franziju ir masa fadurfchanahs isfehlfufes lahda preefchlituma deht, tas no Rihnas waldbas pufes nahzis, proti Rihnas waldbā lufse preefchā, lai pahwesta waldbā eetaifitu Belina (Rihnas galwas pilfchitā) fufhtneizibu. Pahwesta waldbā fchim preefchlitumom naw preti un eetaifamas fufhtneizibas

deht farakstahs ar Rihnas waldbu. Franzija to dabujufe finat un eeranga tahdā pahwesta fufhtneezibā fawu labumu aiflarifchamun Afija un tamdeht isfehlfufes minetā domu fadurfchanahs.

Egiptes waldbā, fihmejotees uf Turku lomifaru Mattaru-pafchu, randfijufe weenotees ar Anglu waldbu par fperameem politikas fokeem. Egiptes waldbas puhlini fchini finā bijufchi bej felmes, tapehz la Anglu waldbā negrib Turku waldbai atkaut, la wina Sudann dabutu fawās rotās, ihpafchi wehl fihmejotees uf to, la Turku waldbā fufhtijufe Mattaru-pafchu, kas lai Egip-tes kara fpehls eegrofftu labalā fahrtibā. Schim brijfcham leekahs Anglija no tam baidotees, la Egipite, fawus kara pulkus zitadā fahrtibā eegroffijufe, negreestos pret Angliju pafchu. Anglija fawā atbildē fala tā: Egipites kara fpehls pahrgroffit un panairot, ne-efot nelahda wajadfibā, ihpafchi tapehz, la preefch tam Egipitei trufhtot wajadfibas naudas un Anglija no fawas pufes to negribot dot. Tapat ari prafijums, lai Egipites wirfneeku weeta fahjotees Turku wirfneeki, teel atraidits un Anglu atbildes rakftā teel peeminets, la Anglu waldbā efot gatawa, ari pabalstif Mattaru-pafchu wini pahrgroffibas leetā, bet ar finamo norumu, ihpafchi ar to, la Anglu wirfneeki paleel fawās weetas (Egipites armija). Mutars-pafcha par fchahdu Anglu atbildi deefgan fa-ihfhis un par to uf Konftantinopoli (proti fawai waldbai) laidis pa telegrafu finu. — Kamehr fchihš leetas fary Turziju un Angliju notifufchas, tamehr dumpis Sudannā arweenu eet uf preefchu. Demans Digma-pafcha ar leetu kara fpehlu dewees uf Berberu, lai tur nonahfchot lalifu Abdula, kas ari grih ufbrukt Egipitei, waretu apfwiejinat un ar wini faweenotees. Lihbi ar Domanu Digmū-pafchu ari daufs fcheitu, ulema un zitu garidsneeku aifdewufchees uf Berberu, tapehz la Abdula no tureenas tizigeem teel eerahfhis par prawee- fcha pehznahjeju, kas wifas Turku (Muhamedā) tizigās bafnijas teel iffludinats. Abdulas zelofchana no Kartumas uf Berberi aifnehma lah- das 57 deenas, lai gan zelofchana zaur to tifa pa-abtrinata, la wifch pa leelalah datai braun- ar twailoneem, tomehr lawefchanahs zaur to ra- dahs, la wina dauf weetas bija ja-ufurahs, lai tizigeem waretu parahbitees, kuri no wifahm

pufehmu bija fanahfufchi, lai lalifu Abdalu waretu dabut redfet un wina rotu waj dreh- bes fufhriti nofufhpsit, pee tam lahdu dah- wianu atfahdami praweetim par labu. Kara fpehls, lufsch tagad praweetim pee rotas, gan flaitihš lahduš 18,000 laweiwus, no kureem 4000 atwabahs preefchpulkōs un teel waditi no emira Ballada Enneguma. Tahfaki zelā pret Egipitei baidotees, wina wehl peenahfs jauni kara pulki klahf. Abdulas kara fpehlam ari 27 leelgabali, kas senat peedereja Egipiteefcheem un Angteem; bej tam ari minetam kara fpehlam ir deefgan fchaw- jamu rihfu un wajadfibās kara mantas. Anglu waldbā doma, la wina fchahdu luftefchanas wa- refchot pahrfpeht ar naudu un tamdeht fahfufe farunas ar wineem west, bet farunahm lihbi fchim naw bijufe nelahda felme. Wabi Galfā ar wifem fpehlem fagatawofahs, lai nemeerne- keem (Abdulas kara pulkeem) waretu preti fah- tees; pilfchta pate apfwirinata ar fipreem muh- reem un ap tahs ufstaititi mafi zeetofknifchi, ta- mehr fary scho pilfchitu un Afuanu brauks di- was leelgabalu lawas. Andeles buhfchana fary Sudannu un Egipitei pawifam apfwufufe un finams fem fchahdeem apfahfkeem ari wehl naw ufah- fama, la tas jaw pais par fewi faprotams.

Belgās wehl lahbas finas peelifim par ftrahd- neeku nemeereem Seemelu-Amerikas Sabedrotās brijwalfstis. Pehz fahfahdita apfehknuma fchim brijfcham buhs Amerikā lahdi 175,000 ftrahd- neeku, kas no ftrahdaschanas atrahwufchees. No fchi ftrahdneeku flaitka lahdi 35,000 panahfufchi apfwiljumus, la ftrahdaschanas jeb darba laifš tifs pa-ihfints; bej tam wehl beidsamā laifā ifdabufufchi ihfaku ftrahdaschanas laifu 32,000 ftrahdneeku. If fchi finojuma rebams, la ftrahd- neeku nemeeri jaw fahf iflihdfinatees.

Seemelu-Amerika. Ifgahjufchā mumarā ihfuma finojam par ftrahdneeku nemeereem Ifchigako pil- fchitā, tagad waram wehl lahbas finas par to pafuegt. Otru deenu ifgahjufchā nedelā ftrahd- neeku nemeeri Ifchigako pilfchitā pahrwefrtahs par afinainu dumpi. Nemeerneeki tuhftofcheem bija fapulzejufchees. Kad polizija wifus ufajiz- naja, lai ifflifitu, tad nemeerneeki fweeda dina- mita bumbas un fchahwa ar rewolwereem. Pol- izija fahfa uf nemeerneekem fchaut un kad lah- das diwas minutes bija fchauts, tad nemeerneeki

uf wifahm pufehm fahla behgt. Tiflah polizistu la ari nemeerneeku farypā bija laba teefa nonah- wetu un daufs eewainotu. Trefchdeemu nemeeri atfaunofahs, polizija nemeerneekus ifflibidnaja un daufs no wineem apzeetinaja. Tahbas weetas, kur dumpineeki wifwaitat mehdi fanahft, atrada lahbas 40 dinamita bumbas. No tam redfams, ar lahdu breesmigu nopeetnibu dumpineeki fah- fufchi nemeerus.

Kapehz teefcham Ifchigako pufchitā ftrahdneeku nemeeri tahdā breesmigā weidā parahbijufchees, tas zaur to ifflaidrojahs, la Ifchigako, kurai fa- gad lahdi 700,000 eedfihwotaju, la fahritu pil- fchitā la leelata Amerikā. Leelata pufe no wif- eem eedfihwotajem peeder ftrahdneeku lahrtai. Kur nu til dauf ftrahdneeku, tur ari weglati war ifzeltees ftrahdneeku nemeeri.

Cefchfemes finas.

Widfemes gubernas pahrwalde iffludina fchahdu Waldofcha Senata nolehmmu no 1. maja 1885. g. 1885. gada 1. majā. Uf Wina Keifarifstas Majestetes pawehli Waldofchais Senats ifflauf- jahs: Finanzminiftra finojumu no 17. dezembra 1884. gada fem Nr. 3076, kura tas Waldofcham Senatam zel preefchā deht iffpreefchanas jaut- jummu par ftempel-papiru nodokteem no fihlu-fih- mehnu, kas ifdotas par lufstinamu mantibu. Pa- wehleja: 17. aprill 1874. g. Wisangftati ap- fwirinata ftempel-papiru nodokli likumā ir no- fahiti diwejabi ftempel-papiri — wefketu un aktu-ftempel-papiri. Uf mineta likuma 15. un 16. art. pamata, pehz wefketu-ftempel-papiru for- tehmu, ftempel-papira nodokli bija wifpahrigi ja- malfā par wifahm altehm un dokumenteem per- fonigu parabu nowakfifchanas leetas, kas naw apdrofchinas zaur ihpafchuma eefihlafcham. Stempel-papiru nodokli, pehz aktu-papiru fchi- rahm, uf to pafchu likumu 20. un 21. art. pa- mata, bija jamalfā par wifahm altehm un docu- menteem, inemot perfonigus parabu nowakfifus. Ar scho fahlanā, no Finanzminiftra fahfahditā un no Waldofcha Senata deht eewehpofchanas ifflu- dinatā aktu un dokumentu alfabetifkā pahrfstā, par kureem jamalfā ftempel-papiru nodokli un un kuru no teem atfwabinati, ifdewums no 1879. g. (peeliktums pee lit. krahj. Nr. 59), fem Nr. 132,

Par Frogeem.

(Stahes Nr. 13.)

Ar krogi fawā finā bijufchi un pa datai wehl ir wajadfibgi un derigi, to jaw efam pahrruna- jufchi; ari tas nepalifa nepeeminets, la krogi, fihneotees uf laufchu fahfihwi, naw bijufchi bej eefpehjas un ar laifu mums atnefufchi aughs, tas gan wif naw nofaujami par labem. Lai nu par krogu labumeem un launumeem domatu la domadami, tomehr weens launums naw no- leebjams, proti tas, la laudis, krogus apmekle- dami un tur pulzedamees, eerada brandwihnu bfer, kas ar laifu wed pee pilnigas fchuhpofcha- nas un pee nelahrtigas dshiwes, kas ar to fa- weenota, tā fahot fa-angufe. Schuhpofchanas aughi, wifas pofta darbi ir deefgan finami, par teem naw nelas gari ja-iffahdro, bet gan apzerams, lahdi lihdfelki buhtu ifleetajami, lai fchuhpofcham pamafinat. Par fchuhpofcham pilfchitās neru- nafim, bet gan par to uf femehm. Dfchreju fchuhpulis un fchuhpu audfinatajs ir krogas ar fawu dshiwu. Par to neweens nefchahbabs, kas pahfift tagadejo kroga dshiwu un fina, lahda ta fenat bijufe. Tahdas domas ari wifōs muhtu laifrahfids iffahitas un wif tai leetā weenis prah- tis, la kroga dshiwu muhtu lauzineekem dauf nelabumus atnefufe, tapehz ari wif, latris la finadams, fawus laftajans rauga atturet no kroga dshiwes, proti no tam, la fawus wafas brijfchus krogā pawada plihfedami un fchuhpobami, brij- fcham pat filas azis dabudami. Ja nu gridam no tahdas nupat minetas krogu dshiwes koudis atturet, tad mums it tapat jaftrahda tā ahrtam, kas lahdu laiti waj flimibu grih iffcheedet, proti wifam pirmis fmalst ja-iffina ifdebejamas fl-

mibas zehloni, tad tifi wifch fima, lahbas fahles leetojamas. Tas ari jadara ar kroga dshiwu; mums pirmis ja-iffimelle, la kroga dshiwu zehlfufes. Wina itin weentahrfchi atihfijufes, kas ihfeem wahrdem iffakams. Latweefcheem nebija jitas fapulzejufchanahs weetas la krogas un wini ari fa- pulzejahs krogas, kur wini, la finadami un mah- zedami, fawu laifu pawajeja un fawu prahtu pajautrinaja. Ra Latweefchi tā darijufchi, to wineem newaram pahrmest, lahda dshifchanahs katra zilweta dabā eedfimufe; bet lai ari pah- molums naw iffakams, tomehr nofehlojams, la tā laifa apfahkti jeb buhfchanas Latweefchus peefpeeda ar kroga dshiwu apraft, no tam finami nelabumi isfehlahs. Krogā fapulzedamees un ufturedamees, laudis gribeja fawu prahtu pajau- trinat un to darija, pa kanna alus, pa glahf- tehmu brandwihna dferdami; bet dferot katra- naw eefpehjamis wajadfibgi mebru eewehrot; dfer pahri par mebru, dferchana pahrwefrtahs par peedferchanahs, plihfeschana un fchuhpofchana fah- lahs ar wifem fawem netifumeem; ar laifu eeradahs fawadas fugas laudis, to mehdi nofaukt par kroga braflihfeem, fchuhpu behrtufceem. Saim- neeki noflizhinaja brandwihnā fawu faimneezibu, familijas tehwi fawu familijas laimi, puifchi fawu wifra kreetnibu un godu. Wej tam wehl kroga dshiwu ifperinaja fchahdu launumu: Ari nepe- angufchi apmekleja krogus un tur redfeja pee- angufcho zilwetu, fawu faimneeku un wegato, nepeeklahjigo kroga dshiwu, preefchfihme maitaja jauno pa-ahfhi, to wehlat eeradums wehl tahfaki weba. Tas bija weentahrfchais gahjums, la kroga dshiwu fawas nefahles fehjufe Latweefchu atih- ftabas laukā. Wej la lai fchihš nefahles ifrawe-

jam? Ar lahdeem lihdfelkeem lai tahs ifdelbejam? Zafewahs pee pafchās fahnes, proti pee tahm zil- wetu ihpafchibahm, uf kurehm atbahfidamahs, kroga dshiwu tahdu eefpehju, tahdu fpehtu dabu- jufe par laufchu firdi un prahtu. Schihš ihpa- fchibās, la jaw peeminejam, bija diwas, proti beedrotees leelafds pulkōs un tur kopā fawu prahtu pajautrinat. Ja nu gridam, lai laudis nefanahktu krogas un tur dferdami fawu prahtu nepajautrinatu (lai ne-erastu ar kroga dshiwu un to ne-eehifletu), tad mums jagahda par zi- tahm weetahm, kur laudis war fapulzetees, un par jiteem lihdfelkeem, ar lo war prahtu pajau- trinat. Ja tahdas weetas un lihdfelkus newaram ufrahdit, tad walti karefim pret kroga dshiwu. To jaw Latweefchu tanta pate wifpahrigi atfinufe un tapehz ifrihto fakumu fwehtus, weefibas wa- karus, kongertus, teatra ifrahdes, bibina dfeeda- fchanas beedribas un lafamu grammatu krahtuwes. Wif fchahbi ifrihtojumi, fchahdas eetaifes pee tam pahfids, lai kroga dshiwu pamafinatos, proti lai laudim buhtu weetas, kur fapulzetees un fahbedribā pajautrinatees. Tapehz ari jaunafds laifōs wifur zenschanahs modufehs, la tahdas leetas tiftu ifrihtotas un eetaifitas. Ir gan ra- duschees laudis, kas tam preti fahjufchees; bet negribam domat, la wini to darijufchi, lai laudis nedabutu atrautees no wezas kroga dshiwes, wini to laifam buhs darijufchi, waj nu gribedami fcheem zenteeneem la jaunu laifu behrneem pre- totees, waj ari fcha zenteenu dabu ihfhi ne-if- prahdami. Lai nu buhtu la buhdams, fchi jaunu laifu zenschanahs ir weiginama un pabalstama, bet newis apfwepchama; laudim wajaga eepahf- tees ar zitadeem preekem neta ar kroga preekem,

ar zitadeem jaurtribas lihdfelkeem neta bairiti un fchabiti, kas finteem, pat tuhftofcheem zilwetu if gadus gahfch poftā. Kamehr laudim nebuhs jitas fanahfchanas un pajautrinafchanas weetas la tifi krogas, tamehr wini ees krogas un krogu dshiwu plauks ar wifem fawem titumeem un netifumeem. (Curpmal wehl.)

Kahds wahrds par krogeem.

Zif gan laifrahfids neteel runats par fliftu- meem un wifadeem netifumeem un notifumeem, kas krogas noteel, un ir jaw ari nenoleedsfama patefiba, la no krogu weetahm iffehlahs waldbahm un teefahm dauf darba. Ja gadahs lahbas teefas alifis eeflatitees, tad reds, la krogas ir bhjis tas eefahfums un apzerefchanas weeta uf laufchanoš, fahfcham, goda laupifcham, pat ari fteptawibahm u. t. pr. Wej ari dafchahet, kur fchahdas wirfminetas leetas krogas noteel, waj naw weetigas polizijas pa datai wainigas? Scho rindim rakfittajam gabjahs peeturet pee X. kroga, kur mineta kroga krodifneeks bija man pahfhtams la kreetnis wihes. Sawu lumelinu pee mergas feedams, jaw dferdu eefchā fipru trolfni. Eefchā eegahjis, lai gan jaw bija wehls walars, atrabu labu pulzinu bufetes iftahā feh- fcham un deefgan jaw fittahm galwinahm. Wif jiti fehdeja, fawus katus wilddami un pafkufit jits ar zitu runadami. Wej til weens wihes pee bufetes nofehdees, ar kreetnahm ufhahm uf lufpu, fehrtfofchā balfi blahwa un lamaja lahdu aif bufetes nofehdufchos, angumā gari wihru, ar tahdeem wahrdem, lahbus wehl nelab nebiju dferdejis no kreffigo zilwetu mutes ifejam, bet

ir usrahbit aktu-papiri peh3 schkirahm, par kweem jamalka stempel-papiru nodolki, paradu-sihmes ar kustinamas mantibas eekihlaschanu un sem Nr. 133 — Kihlu-sihmes par kustinamu jeb nekustinamu mantibu (obligazijas un kihlu-noraksti). Peh3 tam, zaur 25. maja 1882. g. Wisaugtati apstiprinato Walfispadomes nolehmmumu (Lit. krahpjums no 1882. gaba Nr. 56), stempel-papiru nodolku 15. art. papildinajumu, ir nolemts, la proporzioneli stempel-papiru nodolki, las nosagiti 15. un 16. art. preefsch atehm un dokumenteem pee personigeem paradu noraksteem, jamalka: par paradu-sihmeem pee kustinamas mantibas eekihlaschanas un wisaprigi par wisahm altehm un dokumenteem paradu sinä, kwei teel apdrofchinati zaur progentes-nesofchu papiru un zitas kustinamas mantibas eekihlaschanu, isnemot zaur kihlahm apdrofchinatus paradu-rakstus, masaf la 5 rbl. wehrtiba, par kweem stempel-papiru nodolki nemaf naw jamalka. Peh3 mineteem likumu nosagijumeem turedamees, leelata data notariusu, pee daschadu aktu unemichanas par kustinamas mantibas eekihlaschanu, fahla leetat welsetu, bet newis aktu stempel-papiru. Tomehr lih3 1. janwarim 1883. gaba papilbita alfabetiska pahrfkata par dokumenteem un altehm, par kweem jamalka stempel-papiru nodolki (peeliktums pee lit. krahpjuma no 2. dezembra 1883. g. Nr. 118), paradu-sihmju sinä par kustinamas mantibas eekihlaschanu, peh3 25. maja 1882. gaba isdota likuma (Nr. 134) notika pahrgrosijums; bet kihlu-sihmju sinä par kustinamas mantibas eekihlaschanu — nenotila nelahdu pahrgrosijumu, un pirmeja pahrfkata sem Nr. 135, tapat la sem Nr. 133, ir usfalfitatas kihlu-sihmes par kustinamu un nekustinamu mantibu (obligazijas un kihlu noraksti), par kweem sem 50 rublu — jamalka stempel-papiru nodolku 5 kap. par latru lofni, bet par summu, las naw semata par 50 rubleem — peh3 aktu papiru schkirahm. Tadeh3, lah3da apgabala-teesä radah3 jautajums par to, us lah3da stempel-papira jaraksta kihlu-sihmes par kustinamu mantibu — waj us welfetu-woj aktu-stempel-papira. Schat sinä raduschah3 schairichanah3 Finanzminiftr us pamata likumu 52. art. pamata leel Walboscham Senatam preefscha deh3 isspreefchanas. Apspreefchams jautajumu, las zaur scho preefschlikumu radees, Walboschais Senats atrod, la, eewehrojot stempel-papiru nodolku lit. 15. art. peh3 25. maja 1882. gaba Wisaugtati apstiprinata Walfispadomes pahrgrosijuma, stempel-papiru nodolki peh3 welfetu-papiru schkirahm, lah3di noteikti preefsch atehm un dokumenteem personigu paradu-sihmju sinä, starp dascheem ziteem, jamalka ari par paradu-sihmeem ar kustinamas mantibas eekihlaschanu, pee summahm, las naw masafas par 5 rbl., us lo ir ari aishadits 1883. gaba isdota stempel-papiru nodolku likumu alfabetiska pahrfkata peederigds numurds (15, 90 un 203), (Lit. krahpj. no 1883. g. peelik. pee Nr. 118). Kustinamas mantibas kihlu-sihmju sinä turpretim, las ne-apdrofchina paleenejumu (personigu paradu-sihmi), bet kaut lah3du zitu peenahmmu, par peem. lahrtigu naudas nomafschachu peh3 peedfichanas-rakstu u. t. j. pr., par minetahm kihlu-sihmeem, la par mantibas lihguemeem, us stempel-papiru nodolku likuma 20 un turp. art. un schi likuma alfabetiska pahrfkata Nr. 135 pamata, stempel-papiru nodolki ir jamalka peh3 aktu stempel-papiru schkirahm, lah3di noteikti preefsch atehm un dokumenteem mantibas un zitu lihguumu no-

rakstichanas sinä, isnemot personigas aisseenejumu (paradu) sihmes. Schi spreeduma parelsiba teel wehl apstiprinata zaur to apstahli, la, la tas wehams is Finanzminiftra preefschlikuma Walfispadomei no 23. februara 1882. g. sem Nr. 558, stempel-papiru nodolku nemichana par paradu dokumenteem, las apdrofchinati zaur procentu papiru un zitas kustinamas mantibas eekihlaschanu, nenotila wis peh3 aktu-papiru schkirahm (la tas nosagits 20. art. stempel-papiru nodolku lit. no 17. aprila 1874. g.) bet peh3 welfetu-papiru schkirahm, weenigi zaur to apzerejumu, la aktu- un stempel-papiru nodolku mafschachana par altehm un dokumenteem pee progentes nesofchu papiru un zitas nekustinamas mantibas eekihlaschanas, schah3du aishemumu ih3a laika deh3, israh3bijah3 par apgeuhinajofchu. To apzerebams, Walboschais Senats nolem: isflaidrojot stempel-papiru nodolku lit. 20. un turp. art. un schim likumam klah3peelitto alfabetisko pahrfkatu, nosagit, la no paradu-raksteem par kustinamu mantibu, las neapdrofchina aishemumu, bet kaut lah3du zitu peenahmmu, par peem. naudas nomafschachu peh3 peedfichanas-raksta, stempel-papiru nodolki jamalka peh3 aktu-papiru schkirahm, la la schee kihlu-raksti ir mantibas lihgumi, — par lo isspreefchot sinajumu no 17. dezembra 1884. g. sem Nr. 3086, Finanzminiftram japeefuh3ta Walfs, bet deh3 wispahrigas finafchanas schis nolehmmums janodrutä nosagita lahrtiba, deh3 kam tas janodod ar pahnojumumu Senata tipografijas kantori. (Wifl. gub. aw.)

Widsemes muifschneeziba, la „Wifsch. Westniks“ dfridejis, schinis deendä noderuse gubernas pahrwaldibai fawu projektu semstes reformas leeta. Semstes eestahdehm peh3 schi muifschneezibas projektä esot maf weenabibas ar tahm, las walfs widus gubernas pahrtahw.

Widsemes gubernas pasta preefschneeks zaur scho dara sinamu, la Kuruu stan3ija ari sehogad, tapat la ziteem gadeem, buh3 eerihkta pasta stan3ija un proti no 10. maja lih3 10. septembrim, tur peenems un isdos wisafas korespondenzijas.

Widsemes gubernä pasta eestahschu darboschanas pagah3uschä 1885. gaba hijuschas schah3as: Genemts: par pahrdotahm pasta-marlahm, luwereem un watejo wehstulu blanteem 250,345 r. 50 kap.; par daschadu wehrtipapiru un leetu fuh3tijumu 119,929 rbl. 58 kap.; par awifchu un schurnahu isfuh3tijumu 17,518 rbl. 07 kap.; daschabi fewifschä eenehmumi 938 rbl. 40 kap. Wifschä eenehmumi kopä 388,731 rbl. 55 kap. Jfbot: par pasta eestahschu ufturefchamu 141,846 r. 98 t.

La tab flaidras pelnas 246,884 rbl. 57 kap. pret 1884 gaba wairaf par 10,524 rbl. 02 kap. Jfshutits: walfs: 104,393 wifadu wehrtigu fuh3tijumu (kuru wehrtiba 41,725,829 rbl.) un 2,855,642 laifrakstu numuru; us ahfsemehm: 12,194 wifadu wehrtigu fuh3tijumu (kuru wehrtiba 1,503,197 rbl.), 320,134 laifrakstu numuru un 624,425 wifadu wehstulu. Saemts preefsch isdoschanas publikai: is walfs: 233,440 wifadu wehrtigu fuh3tijumu (kuru wehrtiba 19,598,291 r.), 1738,330 laifrakstu numuru un 5,347,815 wifadu wehstulu; is ahfsemehm: 8970 wifadu wehrtigu fuh3tijumu (kuru wehrtiba 1,280,707 r.), 573,008 laifrakstu numuru un 2,465,348 wifadu wehstulu.

Leepaja. Weetigais „Anzeigers“ stah3ta, la waldiba nolehmmuse, tagad Leepaja dshwojofschos Schih3dus ne-iffraidit, bet ari noteikufe, la turp-

malä ne par lo wairä ne-atwehlet sche lah3deem Schih3deem nomeftees.

No Kulbigas seminarä pufes top isfludinats:

1) Pee unemichanas ekfamina 7. augusta tiks peelaiti wifschä krtigah3 jautajumi, las kweem pawalfstneeki, it ihpafchi Latweefchi un Jgauni, ne jamaiki par 16 un ne wezaki par 18 gadeem.

2) Kä jautajumi ta atbildees pee ekfamineschanas tiks doti kweewifki — tijibas mah3iba, arimetika, kweem un Wafnigas-Slawu waloda, pa eefpehjai tant mehra, lah3du apgaismofchanas minifsterijas diwoflaffigo flolu kurfä prafä.

3) Pee kweem waloda eefneefdamä luhguma raksta par peelaitichanu pee ekfamina japeeleel: a) dshumma sihme, b) flolas leeziba, c) atlafschanas sihme no pagafä, un d) ahrtä leeziba par batu eepoteschamu.

4) Us krona mafku 12 jaunekli tiks peenemti; us paschu mafku eestah3ofcheem jamalka par uf-turu un mah3ibu pa 60 rublu par pusgadu, las eepreefsch jaemalka; bes tam, ta schee, la ari krona mah3elkeem, weenreifigi jaemalka pa 15 r. preefsch pirnah3 eegrofischanas; par walfajamahm dreh3behm wifsem pascheem jagah3da.

5) Preefsch lutera lauffkolu flolotajeem, las wafaras mehneshus grib isleetot preefsch papil-dinafchanahs kweem waloda, no 15. junija sch. g. seminarä telpäs tiks dotas primafkunds kweem waloda, kweewijas wehrture un geografija. Saprotams, la pee flipras peedalifchanahs mafsa par flundu latram ifnah3s ne dahrgaki la 5 kap. Peh3ejah3 kategorigas kandidati top ufajinati fawas peeteilichanas seminaram sinamu darit ne wehlati la 15—20 majam, lai seminaram buhtu eefpeh3jams peenah3igi sagatawotees un isfinot weetigds awifschä tuwalos nosagijumums par mafku, eefah3fchanas un mah3ibas-ihguma laitu.

No Palangas fino „Eib. Jtgai“, la tur us juh3ras preefsch pahra deenahm nelaima notikufe. Jschetri semneeki, las ar flipri peelah3detu laiwu atraduschees juh3ra, likufchi, lai waretu ahrtaki us preefschu tapt, weh3jam pilnäs seh3gels puh3; laiwu, us weenu pufi paschkeebta, fah3lufe ubdeni eeenemt un ta heidst nojah3jufe juh3ras dibinä, 1 1/2 werstes tah3umä no krafa. Diwi no semneekem, las zaur peldeschamu pratuschi turetees wifschä ubdena, tikufchi zaur zitu laiwu glah3ti. Tee otri diwi atrada nah3wi wilnäs.

Brandwihna dedfinatawä no 1. jul. 1884. g. lih3 1. jul. 1885. g. hijis darä: Widsemä 109 un Kursemä 89. Wini isleetofschas brandwihnä, la „Mit. Jtga“ fino, schah3du materiala daufsumu (puh3s reh3tiot):

	Widsemä:	Kursemä:	Topä:
kweefchu miltu	19,893	384	20,277
rublu miltu	301,461	292,695	594,156
maifa	103,437	33,220	136,657
kalteta eefala	152,506	151,602	304,108
meefchu miltu	9,091	29,452	38,543
ausu miltu	5,111	21,938	27,049
griku	136	—	136
ehrfku miltu	—	854	854
fafa eefala	370,078	182,259	552,337
laktufjefu	4,129,750	3,166,890	7,334,927

pawifam 5,129,750 3,879,294 9,009,044

Par weetigo eestah3schu gaidamo reformu kweewija no „Nowoje Wremia“ tagad teel pasneeg-tas schah3as sinas: Senata Kachanowa kommifija newarejufe weenotees par reformas projektu. Kommifijas wairakums grideja tah3du reformu, las weetigds eestah3ds (it ihpafchi uftraudfiba pah-

semneeku paschwaldbibas eestah3dehm) dotu leelatu fwaru waldibas amata wihreem; turpretim kom-mifijas mafakums grideja reformu, las schinis eestah3ds dotu flipratu fwaru muifschneekem un leelgrumneekem. Tagad nu eefschleetu minifsterija esot fah3ah3djufe jaunu reformas projektu, las gandrif pilnigi esot weenads ar to no Kachanowa kommifijas mafakuma isfrah3dato. Eefschleetu minifsterijas projektä flitumi kweem lapai gan naw sinami, un tadeh3 ta, fawah3dama fenafas awifchu sinas, isflaidro Kachanowa kom-mifijas mafakuma preefschlikumu, lai peh3 ta dauf3 maf waretu nofeh3gt, lah3s ir minifsterijas projektä. Mineta preefschlikuma fwarigakee nosagijumi esot schah3bi: Lai nobihinatos labata lahrtiba semneeku paschwaldbiba, esot jagah3da, la schim paschwaldbibas eestah3dehm buhtu tumumä flingra ufsh3f-fschana. Tagad preefsch schah3s ufsh3f-fschanas pahrtah3wot aprinka kommifijas, las ne buht newarot labi ispidit fawu mefki, tadeh3 la tah3 pa tah3u un pahrtah3wot is raiba lojeklu pulka. Wini weeta par uftraueem preefsch semneeku paschwaldbibas eestah3dehm esot eezelami meera teefneschi. Pahrfuh3fhibas par peh3ejo spreedumeem semneeku paschwaldbibas leeta lai eetu us fewifschu aprinka eestah3bi, las eezelama tagabejäs aprinka kommifijas weeta un kura muifschneeziba buhtu fliprats fwaras. Bet prabhnu leetas pahrfuh3fhibä pahrf meera teefneschu fapulzehm. Ta tab meera teefneschi turp-mat buhtu atlarigi no diwahm pufehm. Bet lai meera teefneschi preefsch fawa jauna uftraug amata buhtu derigaki, tab Kachanowa kommifijas mafakums atradib par wajadfligu, pahrgroft ari meera teefneschu eezelochamu. Kä sinams, meera teefneschi zelami no aprinka semstibas fapulzes. To projektä grib alstah3, bet tas grib pahrgroft schah3s semstibas fapulzes fastah3bi, lai turpmat sche leelgrumneekem buhtu pahrfwars. Bes tam projektä grib dot flipratu pahraudfichanas leef-fibu pahrf paschu semstibu. — Bet awife galu galä peefihne, la wehl newarot finat, waj schis projektä walfs padome netifschot flipri pahrgroft. Peterburgä, la „Pet. Wedom.“ stah3ta, nesen andelä atwels, las taifits if apineem. Wudelä isgatawots Walfawas gubernä, Wogorodskas aprinki. Schini aprinki apini top audfeti leela mehra un wina fligah3 isleetofa lih3 schim la malku kurinafchana un ari preefsch dublainu zelu noklah3chanas. Te nesen Wessubowas walfs semneekem Kriwofschinam un Artemjewam eefschahwees prahta, schis fligah3s kalltet un tab mifhtit, la kanepajus, un re ifrah3bijah3, la dabuta apinu schkeefna ir labu teefu fliprata ne la kanepajam. Jf schah3s schkeefnas taifitäs andelä ne maf naw flitaks la jits; wifsch ir tilai dshlenats, bet leelah3s weegli balinatees.

Tautas apgaismofchanas minifsterija, la „Pet. Gafeta“ raksta, mah3ibas apgabalu kuratoreem drihsumä laidifschot jirkularu, las widejo flolu mah3elkeem aisseegs nefat galofschas, krahpas un faules un leetus schirmus.

Walfawa. Tur hijis schah3s atgabijums ar lah3i. 24. aprili lah3is ismuzis if feweru lah3fa un gah3is pa eelu. Rah3da wifschuschä turwumä nonah3jis, tas fa-odis brandwihna fmafku (lah3fchi loti mihl brandwihnu, tapat la medu) un pahlaban taifijees wifnufl dotees eefschä, tab lah3s buh3schigs garabawofschä preti lah3jees un tam fah3jis pa muguru welet. Lah3is gan drufjin nowuh3jees, bet taifchu greefees atpalat un attal eelih3is fawä buhrit.

pretineeks nelo dauf3 neteiza, til fagija: „lo nu ar lopu runat.“ Sah3u jaw par to pee fewis brihnotees, la krodifneeks weenam dsherejam kauj oftru til seh3odigi gahnit. Te ari krodifneeks fafa: „muifschas lungs! metat nu reis meeru, jo ir jaw wehlu, pufnatis pahri, laiks ir us mah3jahm eet.“ Bet til lo krodifneeks bija schos wah3dus ifteizis, tab bij la uguns pee palulahm, tas ihpafchi deh3wetais muifschas lungs parah3bija fawu wareno balfi: „Waj tu lupata drih3fchi mani lauka stellet, es pats muifschas polizija“ u. t. pr., tas wehl ih3fä bij lo dshirdet! Nu gan bija krodifneeka peenah3tums nemt muifschas polizijai aif krahpas un ifmest pa durwin, bet bija wehams, la krodifneeks to hijah3s darit. Scho wifsch ih3a brih3tina peedfihwojis, domäs pee fewis pah3meh3os, waj tab teefcham schis wifsch war buht muifschas polizija! Te peenahl tas garais zilwels (pirma-lais muifschas polizijas pretineeks) pee manis, la lih3as teefnesis un manim stah3ta, la tas esot schejeenes muifschas rentneeks un ari muifschas polizija, un ta wifsch scheit weenmeh3 darotees, krodifneekam esot gauscham grehta dshhwe.

Zeen. Lafitaji teefcham war domat, kur schah3bi dshhwo un darah3s pah3as polizijas, kweem par schah3m weetahm uftraudfiba, lo tur nebara tee ziti? Kroggeem nebuhtu janes tah3da neslawä, ja krodifneeks pats flingraki turetos pee augstakeem nosagijumeem un ilgati wakaräs krogds nepeeturu dsherejus, la palauts, hef ween zelineekus, un polizijahm, kweem pahtraudfiba pahrf schah3m weetahm, wajadsetu zeschaki un beeschaki palaf flaitit, jo muifschu un walfs polizijas, kweem uftraudfiba par kroggeem, to if reifas ne-eewehro, bet, la schini weeta redseju, wehl pah3as lih3f

lih3fmojah3s un dara nelah3rtibas. Bruugu teefas fcho leetu flingraki nem, bet tahm naw eefpeh3jams wifsch aprinka krogus peeteelofchi beeschaki pahraudfif. Krogu mums ir dauf3, par peemehru us Higas-Peterburgas leel3eta, tufsch eet zaur wifsch Wifsemi, tur ir us 2 un 5 werstehm weens krogus un wehl beeschaki. Waruh3t agrah3s laifds us tah3deem leeleem zeekem ir hijis krogu pulks wajadfligs, jo tab brauga pulks zelneekus, krogä bij apstah3chanahs un atpufschanahs weetas, un it ihpafchi kara-speh3tam, kweem pa scheeem zeekem bija ja-eet, un dauf3reif aukta seemas laika, bija krogä wajadfligi, la tautas dshemä dshed:

Ram tee fungi krogus laifa
Leelu jefu malnäs?
Wifschneekem lo alu dshert,
Salbateem lo flibitees.

Bet tagad gan tee buhtu pamafinajami wifschuwaki us 10 werstim weens krogus, tab ar wehl peetiku pahrf pahrim. Zekineeks.

D a b a.

Par dabu meh3 nosauzam wifschu, lo Deetos ir radijis un par lo wifsch walba. Seme, gais, uhdens, almens, metals, tols, augä (stah3s), dshhwo-neeks, zilwels — ir wifsch dabas radijumi, zaur wifschpeh3jigu Deewa wah3du us dshhwofchamu a-izinat. Pee dabas peeder wifsch zilweli isfrah3dajumi, la: eh3as, mafschinas, rih3i, paschuh3tas dreh3bes u. t. t.; bet lai til apdomajam, waj schee isfrah3dajumu weeli naw nemti no dabas; waj zilwels pats lo war istah3fif. Wifsch buh3we eh3as no lokeem, kurus meshä jirtis; bet loku taifit wifsch neprot. Wifsch zeh3p no aitas

wifschu, no kuras isgatawo drahnas, zimbus, sekes u. z.; bet wifsch taifit wifsch newar. Weenigi wifsch atih3fita un tab isgatawo daschadäs dabä atrodofschas leetas. Is tab nu wehams, la pahrmums walda daba, wina ir mums eefschä, wina ir mums aplahrt, no tah3s wakä tilt meh3 ne-speh3jam. Tapeh3 wajaga dabä eet un ar finatnes palih3fibu to peh3it un ifugdrot.

Bet tas menah3lah3 til weegli, jo zil dauf3-lah3rtigah3s ir wifsch leetas, zil geuh3ti tah3s apnemt ar weenu isflatu! Lai tah3s waretu weeglaki is-peh3tit, tab wifsch dabas leetas eedala trihs dakäs, kuras fah3 par walfstibahm, proti schah3däs: ne-organiga, augu un dshhwofchu walfstiba.

Par latru walfstibu fewifschä isflaidrot un ap-rakftit, tas naw sche maf rindinäs eefpeh3jams, preefsch dabas mums Latweefcheem ari jaw lah3s pah3s dabas flim grahamu ir; bet deh3 weeglakas mana rafsteena faprafchanahs lah3du wah3du par tah3m fah3fchu.

Pee ne-organigas walfstibas peeder wifsch tas, kam organu naw, las naw dshhwo, la: gais, uhdens, almens, metaki. Pee schah3s dabas walfs peederigah3s leetas ne-augu, ne baribu peenem, ne augtojah3s, ne mirfi. Wifsch isflatahs weenabi-gas, kam naw fewifschu dabu. Gais wifsch ir weenabigs; uhdens wifsch ir weenada telofschä mafa (daufsums), jeb weenabiga, zeeta, zaur-fpibiga meefa; weenam dsh3s gabalinam ir pa-wifscham weenada materija (weela). Jitadi ir tee augi un dshhwofchi, las pee augu dshhwofchu walfs peeder; teem ir organi, tee peenem baribu, aug, dsh3de few lih3fijus un mirfi. Tee naw weenabi, bet ir fataifiti no daschadahm dabahm. Par peem. nemfchä loku: semä eefschä tam ir

fafne, semes wifsch pagetah3s zelms jeb rumpis, is rumpa aug ah3ra fari, is seedeem augti un if augteem seh3las. Katra weeta der preefsch fawas wajadflibas. Sufne well if semes uhdens, rumpis peewed mitrumu pee fawem, fari pee lapahm, lapas to isfrah3da, fataifa fulu, las wifsch loku bawo, seebi fataifa seh3las, is seh3lahm ih3ag jauni loki. Waj tapat tas ari naw pee zilwela? Wifsch ir dotas preefsch redfeschanas, auffs — preefsch dsh3feschanas, rolas — preefsch frah3d-fschanas, lah3as — preefsch meefas pah3feschanas; ah3da aplah3j eefsch3gah3s meefas dakas; ar plau-fschahm zilwels elpu well; weh3bers jeb mah3a pah3wah3ra eh3deemu un no ta fagatawina afmi; firds, farawadamees un ispleh3damees, isplata ah-nis pa wifsch meefu. Wifsch schah3s daschadäs dshhwofchu un augu dakas, las der preefsch tah3 jeb schah3s wajadflibas, teel fanktas par organeem; tab nu — fafne, rumpis, fari, lapas, seebi — ir weena loka jeb auga organi; agis, auhs, weh3-ber, firds — ir weena dshhwofcha organi. Tagad nu ir faprotams, tadeh3 dshhwofchus un augis fah3 par organigeem dabas radijumeem; bet gais, uhdeni, metalus par neorganigeem; weenam ir organi, otram — naw.

Wehl buhtu par schah3m dabas leetah3m, par if latru fewifschä jarakfta un ja-iffrah3ta; bet la to jaw augfcham mineju, maf rindinäs tas naw eefpeh3jams. Zejneeks.

J o j i n f c h.

„Kas ir ifmaniba?“ flolotajis wajaga lah3dam flolenam. „Ifmaniba ir, la lah3s pufä bur-lanus un ah3botus no noh3burgu dah3ra ifnes, hef la lah3s to manitu.“ flolneeks atbildeja.

